

2011 YILI TEMMUZ AYI

TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı % 23,6 artışla 817,1 milyon dolara yükselmiştir.

Aynı dönemde, Türkiye genel ihracatı ise % 20,1 oranında artarak 77,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

EN ÇOK DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER									
	2010 TEMMUZ 1000 \$	2011 TEMMUZ 1000 \$	DEĞİŞİM %	2010 OCAK - TEMMUZ 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2011 OCAK - TEMMUZ 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %	
1 RUSYA FEDERASYONU	32.826	26.964	-17,9	166.505	25,2	155.039	19,0	-6,9	
2 İTALYA	11.374	20.191	77,5	61.890	9,4	90.082	11,0	45,6	
3 ALMANYA	11.660	17.087	46,5	55.939	8,5	76.311	9,3	36,4	
4 FRANSA	10.725	12.459	16,2	42.435	6,4	53.336	6,5	25,7	
5 İRAK	4.571	6.488	41,9	25.701	3,9	35.966	4,4	39,9	
6 İNGİLTERE	5.866	6.954	18,6	19.693	3,0	35.005	4,3	77,8	
7 KAZAKİSTAN	5.667	1.861	-67,2	22.660	3,4	29.349	3,6	29,5	
8 HONG KONG	3.173	6.232	96,4	16.261	2,5	27.757	3,4	70,7	
9 UKRAYNA	3.447	2.721	-21,1	12.416	1,9	26.159	3,2	110,7	
10 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1.963	4.481	128,2	10.938	1,7	23.224	2,8	112,3	
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	91.273	105.437	15,5	434.436	65,7	552.227	67,6	27,1	
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI	129.508	154.126	19,0	660.940	100,0	817.122	100,0	23,6	

Deri ve deri ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 6,9 düşüşle 155 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya'nın deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise bu dönemde % 19'a gerilemiştir.

İkinci büyük pazar İtalya'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 45,6 artışla 90,1 milyon dolara ulaşmıştır. İtalya'nın deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı % 11 olarak kaydedilmiştir.

Almanya'ya yapılan ihracat, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 36,4 oranında artarak 76,3 milyon dolara yükselmiştir. Almanya'nın deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 9,3 olmuştur.

Fransa'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 25,7 artışla 53,3 milyon dolara yükselmiştir. Fransa'nın deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 6,5 olmuştur.

Irak'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde 2010 yılının aynı dönemine kıyasla % 39,9 artışla 36 milyon dolara yükselmiştir. Irak'ın deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 4,4 olmuştur.

2011 yılında toparlanarak kriz öncesi performansını yakalayan İngiltere'ye yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, bu dönemde % 77,8 artışla 35 milyon dolar olmuştur. İngiltere'nin deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı sözkonusu dönemde % 4,3 olarak kaydedilmiştir.

Kazakistan'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, sözkonusu dönemde % 29,5 artarak 29,4 milyon dolara ulaşmıştır. Kazakistan'ın deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 3,6 olmuştur.

Son dönemin yükselen pazarı Hong Kong'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise, Ocak-Temmuz döneminde % 70,7 artışla 27,8 milyon dolara çıkmıştır. Hong Kong'un deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı bu dönemde % 3,4 olmuştur.

Ukrayna'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde 2010 yılının aynı dönemine göre % 110,7 artışla 26,2 milyon dolara yükselmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracat, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 112,3 artışla 23,2 milyon dolara yükselmiştir.

Ülke Grupları Bazında Deri ve Deri Ürünleri İhracatındaki Gelişmeler

Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı								
	2010 Temmuz 1000\$	2011 Temmuz 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %	2010 Ocak-Temmuz 1000\$	2011 Ocak-Temmuz 1000\$	DEĞİŞİM %	PAY %
AB Ülkeleri (27) Toplamı	56.963	79.537	39,6	51,6	280.276	369.533	31,8	45,2
Eski Doğu Bloku Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Ukrayna, Sırbistan, B. Rusya vb)	40.327	32.908	-18,4	21,4	201.925	203.888	1,0	25,0
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (Irak, S. Arabistan, İsrail, BAE vb)	10.633	13.700	28,8	8,9	63.208	74.748	18,3	9,1
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı (Çin, Hong Kong, Japonya, G. Kore vb.)	7.392	13.904	88,1	9,0	38.515	66.762	73,3	8,2
Türk Cumhuriyetleri Toplamı (Kazakistan, Azerbaycan, Özbekistan, vb)	6.865	3.936	-42,7	2,6	35.855	49.974	39,4	6,1
Afrika Ülkeleri Toplamı (Fas, Mısır, Libya, Tunus vb)	1.985	3.942	98,6	2,6	13.101	17.974	37,2	2,2
Amerika Ülkeleri Toplamı (ABD, Kanada, Brezilya, Meksika vb)	2.934	3.008	2,5	2,0	11.830	14.277	20,7	1,7
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Norveç, İsviçre, KKTC)	1.865	1.951	4,6	1,3	11.052	12.848	16,3	1,6
Serbest Bölgeler Toplamı	427	1.210	183,4	0,8	4.269	5.534	29,6	0,7
Toplam Deri ve Deri Ürünleri İhracat Kaydı	129.508	154.126	19,0	100,0	660.940	817.122	23,6	100,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ülke grupları açısından değerlendirildiğinde, deri ve deri ürünleri ihracatımızın % 45,2'lik payıyla en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde % 31,8 artışla 369,5 milyon dolar olmuştur.

Deri ve deri ürünleri ihracatında önemli pazarımız olan eski Doğu Bloğu ülke grubuna yapılan ihracat, bu dönemde % 1 oranında artarak 203,9 milyon dolara yükselmiştir. Bu ülke grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı ise % 25 olmuştur.

Ülke grupları açısından en yüksek oranlı artış ise Asya ve Okyanusya ülke grubuna yapılan ihracatta yaşanmış olup, bu ülke grubuna yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde % 73,3 artışla 66,8 milyon dolara yükselirken, söz konusu ülke grubunun toplam deri ve deri ürünleri ihracatındaki payı da % 8,2 olarak kaydedilmiş bulunmaktadır.

İkinci en yüksek artış sağlanan ülke grubu ise Türk Cumhuriyetleri ülke grubu olup, anılan ülkelere % 39,4 artışla 50 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir.

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

2011 TEMMUZ AYI DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACAT RAKAMLARI (1000 \$)									
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2010 TEMMUZ	2011 TEMMUZ	11/10 Değişim	2010 OCAK- TEMMUZ	TOPLAM DERİ'DE % PAY	2011 OCAK- TEMMUZ	TOPLAM DERİ'DE % PAY	11/10 Değişim
4101-4103	HAM DERİ	105	1	-99,0%	322	0,0	88	0,0	-72,7%
4301	HAM KÜRK	36	1	-97,2%	197	0,0	11	0,0	-94,4%
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	141	2	-98,6%	519	0,1	99	0,0	-80,9%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	9.794	11.774	20,2%	63.592	9,6	82.323	10,1	29,5%
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	8.173	9.509	16,3%	30.963	4,7	61.060	7,5	97,2%
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	17.967	21.283	18,5%	94.555	14,3	143.383	17,5	51,6%
4203.10	DERİ GİYİM	29.503	32.625	10,6%	130.295	19,7	130.955	16,0	0,5%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	32.491	35.555	9,4%	96.318	14,6	128.096	15,7	33,0%
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	61.994	68.180	10,0%	226.613	34,3	259.051	31,7	14,3%
4201-4202- 4203.21/29/30/ 40-4204-4206	SARACIYE TOPLAMI	16.967	22.143	30,5%	95.748	14,5	129.474	15,8	35,2%
64	AYAKKABI TOPLAMI	31.597	41.640	31,8%	237.542	35,9	278.265	34,1	17,1%
	GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI	129.508	154.126	19,0%	660.940	100,0	817.122	100,0	23,6%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ham deri ürün grubundan 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde 88 bin dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat % 72,7 oranında azalmıştır.

Ham kürk grubu ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde 11 bin dolar olarak gerçekleşerek bir önceki yılın aynı dönemine göre % 94,4 azalmış bulunmaktadır.

Ham deri ve ham kürk ürün grupları toplamında 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde 99 bin dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat % 80,9 oranında azalmıştır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ürün grubundan 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde 82,3 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 29,5 seviyesindedir. Bu ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 10,1 olarak kaydedilmiştir.

İşlenmiş kürk grubu ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde % 97,2 oranında artışla 61,1 milyon dolara yükselmiş, bu ürün grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatında payı % 7,5'e çıkmıştır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk ürün grupları toplamında 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde 143,4 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 51,6 seviyesindedir. Bu ürün grupları toplamının deri ihracatındaki payı % 17,5 olarak kaydedilmiştir.

Deri giyim ürün grubundan gerçekleştirilen ihracat, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 0,5 oranında artarak 131 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Deri giyim ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı ise % 16 olarak kaydedilmiştir.

Kürk giyim eşyası grubundan 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde 128,1 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bu sonuçla 2010 yılının aynı dönemine göre % 33 oranında ihracat artışı meydana gelmiştir. Kürk giyim ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 15,7 olarak hesaplanmaktadır.

Deri giyim ve kürk giyim ürün grubundan gerçekleştirilen toplam deri konfeksiyon ihracatı ise, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde, geçen yıla göre % 14,3 oranında artarak 259,1 milyon dolara yükselmiştir. Deri giyim ve kürk giyim ürün gruplarının toplam deri ihracatındaki payı ise % 31,7'dir.

Saraciye ürün grubundan 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde 129,5 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış oranı % 35,2 seviyesindedir. Bu ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 15,8 olarak gerçekleşmiştir.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı ürünlerinde, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde 278,3 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bir önceki yıla göre % 17,1 oranında artış kaydedilmiştir. Ayakkabı ürün grubunun toplam deri ihracatındaki payı % 34,1 düzeyindedir.

Belli Başlı Pazarlarda Ürün Grupları Bazında Gelişmeler

1- Ham Deri ve Ham Kürk Grubu

HAM DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
(GTIP 4101-4103)				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
GÜNEY AFRİKA CUMH.	0	42	47,7	100,0
BULGARİSTAN	57	25	28,4	-56,1
SİRBİSTAN	4	12	13,6	200,0
RUSYA	52	8	9,1	-84,6
POLONYA	0	1	1,1	0,0
ÇİN HALK CUMH.	100	0	0,0	-100,0
ROMANYA	95	0	0,0	-100,0
TÜRKİYE TOPLAM HAM DERİ İHRACATI	322	88	100,0	-72,7

2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde G. Afrika'ya 42 bin, Bulgaristan'a 25 bin, Sırbistan'a 12 bin, Rusya'ya 8 bin ve Polonya'ya ise bin dolar değerinde ham deri ihracatı gerçekleştirilmiştir.

HAM KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
(GTIP 4301)				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
AVUSTRALYA	0	5	45,5	100,0
ENDONEZYA	35	5	45,5	100,0
ALMANYA	154	0	0,0	-100,0
TÜRKİYE TOPLAM HAM KÜRK İHRACATI	196	11	100,0	-94,4

Ham kürk ürün grubundan ihracat yapılan ülkeler olan Avustralya ve Endonezya'ya 2011 Ocak-Temmuz döneminde 5'er bin dolarlık ihracat yapılmıştır.

HAM DERİ ve HAM KÜRK TOPLAM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
G. AFRIKA CUMH.	0	42	42,4	100,0
BULGARİSTAN	57	25	25,3	-56,1
SIRBİSTAN	4	12	12,1	200,0
RUSYA	52	8	8,1	-84,6
AVUSTRALYA	0	5	5,1	100,0
ENDONEZYA	35	5	5,1	-85,7
POLONYA	0	1	1,0	0,0
ALMANYA	154	0	0,0	-100,0
ÇİN HALK CUMH.	100	0	0,0	-100,0
ROMANYA	95	0	0,0	-100,0
TÜRKİYE HAM DERİ ve HAM KÜRK TOPLAM İHRACATI	519	99	100,0	-80,9

2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde Türkiye'den en fazla ham deri ve ham kürk ihraç edilen ülke G. Afrika'dır. G. Afrika'ya 42 bin dolarlık ham deri ve kürk ihraç edilmiştir. Bulgaristan'a ise bu dönemde 25 bin dolar değerinde ham deri ve ham kürk ihraç edilmiştir.

Aynı dönemde Sırbistan'a 12 bin dolar, Rusya'ya ise 8 bin değerinde ham deri ve ham kürk ihraç edilmiştir.

2- Yarı İşlenmiş / Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk Grubu

EN ÇOK YARI İŞLENMİŞ / BİTMİŞ DERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$ (GTIP 4104-4115)				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
ÇİN HALK CUMH.	9.353	17.567	21,3	87,8
HONG KONG	11.342	15.120	18,4	33,3
UKRAYNA	4.008	6.977	8,5	74,1
FRANSA	5.155	6.469	7,9	25,5
RUSYA	3.780	4.480	5,4	18,5
ALMANYA	2.422	3.282	4,0	35,5
İTALYA	2.725	2.565	3,1	-5,9
B.RUSYA	4.554	2.564	3,1	-43,7
BULGARİSTAN	2.194	2.143	2,6	-2,3
G.KORE	1.301	1.956	2,4	50,3
TÜRKİYE TOPLAM YARI İŞL. BİTMİŞ DERİ İHRACATI	63.592	82.323	100,0	29,5

Çin'e yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 87,8 artışla 17,6 milyon dolara

çıkıştır. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı bu dönemde % 21,3 olmuştur.

Hong Kong'a yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 33,3 artışla 15,1 milyon dolara yükselmiştir. Hong Kong'un yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 18,4 seviyesindedir.

Ukrayna'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, aynı dönemde geçen yılın aynı dönemine göre % 74,1 artışla 7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ukrayna'nın yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı ise % 8,5 olmuştur.

Fransa'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatı, sözkonusu dönemde geçen yılın aynı dönemine göre % 25,5 artışla 6,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Fransa'nın yarı işlenmiş / bitmiş deri ihracatındaki payı % 7,9 olmuştur.

EN ÇOK İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$ (GTIP 4302)				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
İTALYA	5.336	13.467	22,1	152,4
RUSYA	11.161	9.011	14,8	-19,3
HONG KONG	2.833	8.513	13,9	200,5
UKRAYNA	1.651	4.606	7,5	179,0
ALMANYA	2.639	3.641	6,0	38,0
KAZAKİSTAN	483	3.363	5,5	596,3
FRANSA	1.371	2.829	4,6	106,4
ÇİN HALK CUMH.	828	2.824	4,6	241,1
İSPANYA	1.078	2.499	4,1	131,8
G.KORE	650	2.201	3,6	238,7
TÜRKİYE TOPLAM İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI	30.963	61.060	100,0	97,2

En fazla işlenmiş kürk ihraç edilen ülke olan İtalya'ya yapılan işlenmiş kürk ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde %152,4 artışla 13,5 milyon dolar olmuştur. İtalya'nın işlenmiş kürk ihracatındaki payı % 22,1 seviyesindedir.

Rusya'ya yapılan işlenmiş kürk ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde bir önceki yılın eş dönemine kıyasla % 19,3 düşüşle 9 milyon dolara gerilemiştir. Rusya'nın işlenmiş kürk ihracatındaki payı % 14,8 düzeyindedir.

Hong Kong'a yapılan işlenmiş kürk ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde % 200,5 artışla 8,5 milyon dolar olmuştur. Hong Kong'un işlenmiş kürk ihracatındaki payı % 13,9 seviyesindedir.

Ukrayna'ya yapılan işlenmiş kürk ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde % 179 artışla 4,6 milyon dolara yükselirken, sözkonusu ülkenin işlenmiş kürk ihracatındaki payı ise % 7,5 seviyesine yükselmiştir.

EN ÇOK YARI İŞLENMİŞ / BİTMİŞ DERİ ve İŞLENMİŞ KÜRK İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
HONG KONG	14.174	23.633	16,5	66,7
ÇİN HALK CUMH.	9.835	20.930	14,6	112,8
İTALYA	8.060	16.032	11,2	98,9
RUSYA	14.941	13.491	9,4	-9,7
UKRAYNA	5.659	11.584	8,1	104,7
FRANSA	5.983	9.293	6,5	55,3
ALMANYA	5.061	6.923	4,8	36,8
GÜNEY KORE	1.951	4.157	2,9	113,0
KAZAKİSTAN	2.505	3.640	2,5	45,3
İSPANYA	1.841	3.333	2,3	81,1
TÜRKİYE YARI İŞL./ BİTMİŞ DERİ ve İŞL. KÜRK TOPLAM İHRACATI	94.555	143.383	100,0	51,6

Türkiye'den Hong Kong'a yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatı, 2011 Ocak-Temmuz döneminde, geçen yıla göre % 66,7 artışla 23,6 milyon dolara yükselmiştir. Hong Kong'un yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatındaki payı % 16,5 seviyesindedir.

Çin'e yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, 2010 yılının eş dönemine kıyasla % 112,8 artışla 20,9 milyon dolara yükselmiştir. Çin'in yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatındaki payı % 14,6'dır.

İtalya'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 98,9 artışla 16 milyon dolara çıkmıştır. İtalya'nın yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatındaki payı % 11,2 seviyesindedir.

Rusya'ya yapılan yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 9,7 düşüşle 13,5 milyon dolara düşmüştür. Rusya'nın yarı işlenmiş / bitmiş deri ve işlenmiş kürk toplam ihracatındaki payı % 9,4 seviyesindedir.

3- Deri Giyim ve Kürk Giyim Grubu

EN ÇOK DERİ GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$ (GTIP 420310)				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
ALMANYA	19.165	24.260	18,5	26,6
RUSYA	31.399	21.852	16,7	-30,4
FRANSA	17.108	20.550	15,7	20,1
İTALYA	12.714	12.175	9,3	-4,2
İSPANYA	8.565	10.199	7,8	19,1
KAZAKİSTAN	5.428	5.683	4,3	4,7
AVUSTURYA	3.349	5.291	4,0	58,0
HOLLANDA	3.280	4.331	3,3	32,1
İSVİÇRE	2.904	2.426	1,9	-16,5
İNGİLTERE	4.607	2.288	1,7	-50,3
TÜRKİYE TOPLAM DERİ GİYİM İHRACATI	130.925	130.955	100,0	0,5

Deri giyim ihracatımızın en önemli pazarı olan Almanya'ya 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 26,6 artışla 24,3 milyon dolar değerinde deri giyim ürünü ihraç edilmiştir. Almanya'nın deri giyim ihracatındaki payı % 18,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'den en fazla deri giyim ihraç edilen 2. pazar Rusya'ya yapılan ihracat, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 30,4 düşerek 21,9 milyon dolara gerilemiştir. Rusya'nın deri giyim ihracatındaki payı % 16,7'dir.

Üçüncü sırada bulunan Fransa'ya yapılan deri giyim ihracatı, bu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 20,1 artışla 20,6 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Fransa'nın deri giyim ihracatındaki payı % 15,7'dir.

İtalya'ya yapılan deri giyim ihracatı, bu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 4,2 düşüşle 12,2 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. İtalya'nın deri giyim ihracatındaki payı % 9,3'tür.

EN ÇOK KÜRK GİYİM İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$ (GTIP 4303-4304)				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	57.326	51.152	39,9	-10,8
ALMANYA	8.032	16.089	12,6	100,3
KAZAKİSTAN	9.782	13.215	10,3	35,1
İTALYA	3.214	12.182	9,5	279,0
FRANSA	4.691	8.875	6,9	89,2
UKRAYNA	3.354	7.886	6,2	135,1
İNGİLTERE	1.809	4.103	3,2	126,8
AVUSTURYA	588	2.078	1,6	253,3
ABD	1.499	2.014	1,6	34,3
İSPANYA	764	1.440	1,1	88,6
TÜRKİYE TOPLAM KÜRK GİYİM İHRACATI	96.318	128.096	100,0	33,0

Kürk giyim ihracatının geleneksel büyük pazarı Rusya'ya bu dönemde % 10,8 düşüşle 51,2 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Rusya'nın kürk giyim ihracatındaki payı % 39,9 seviyesindedir.

Kürk giyim ihracatımızın ikinci büyük pazarı konumundaki Almanya'ya yapılan ihracat, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 100,3 artışla 16,1 milyon dolara yükselmiştir. Almanya'nın kürk giyim ihracatındaki payı % 12,6 seviyesindedir.

Kazakistan'a 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde % 35,1 artışla 13,2 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. Kazakistan'ın kürk giyim ihracatındaki payı % 10,3 seviyesindedir.

Kürk giyim ihracatımızın yükselen pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat ise, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 279 artışla 12,2 milyon dolara çıkmıştır. İtalya'nın kürk giyim ihracatındaki payı % 9,5 düzeyindedir.

EN ÇOK DERİ KONFEKSİYON (DERİ GİYİM ve KÜRK GİYİM TOPLAMI) İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	88.725	73.005	28,2	-17,7
ALMANYA	27.197	40.349	15,6	48,4
FRANSA	21.799	29.425	11,4	35,0
İTALYA	15.929	24.357	9,4	52,9
KAZAKİSTAN	15.210	18.897	7,3	24,2
İSPANYA	9.328	11.639	4,5	24,8
UKRAYNA	4.422	9.959	3,8	125,2
AVUSTURYA	3.937	7.368	2,8	87,2
İNGİLTERE	6.416	6.391	2,5	-0,4
HOLLANDA	3.956	4.973	1,9	25,7
TÜRKİYE DERİ KONFEKSİYON TOPLAM İHRACATI	226.613	259.051	100,0	14,3

Deri giyim ve kürk giyim toplam ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 17,7 düşüşle 73 milyon dolara gerilemiştir. Rusya'nın deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı % 28,2 seviyesindedir.

Almanya'ya yapılan deri giyim ve kürk giyim toplam ihracatı, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 48,4 artışla 40,3 milyon dolara yükselmiştir. Almanya'nın deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı % 15,6 seviyesindedir.

Fransa'ya yapılan deri giyim ve kürk giyim toplam ihracatı, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 35 artışla 29,4 milyon dolara yükselmiştir. Bu artışla, Fransa'nın deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı % 11,4'e yükselmiştir.

Deri giyim ve kürk giyim toplam ihracatımız açısından 4. önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat ise, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 52,9 artışla 24,4 milyon dolara yükselmiştir. İtalya'nın deri ve kürk giyim toplam ihracatındaki payı % 9,4 seviyesindedir.

4- Saraciye Ürün Grubu

EN ÇOK SARACİYE İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
(GTIP 4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-4206)				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
İTALYA	31.019	42.433	32,8	36,8
İNGİLTERE	5.985	19.491	15,1	225,7
ALMANYA	12.946	13.464	10,4	4,0
RUSYA FEDERASYONU	4.110	7.338	5,7	78,6
DANİMARKA	3.530	6.175	4,8	74,9
FRANSA	4.327	5.898	4,6	36,3
İSPANYA	4.260	3.886	3,0	-8,8
ABD	2.228	2.493	1,9	11,9
HOLLANDA	1.818	2.221	1,7	22,2
UKRAYNA	1.226	1.970	1,5	60,7
TÜRKİYE TOPLAM SARACİYE İHRACATI	95.748	129.474	100,0	35,2

Saraciye ürünleri ihracatımızın en önemli pazarı olan İtalya'ya yapılan ihracat, 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 36,8 artışla 42,4 milyon dolara yükselmiştir. İtalya'nın saraciye ihracatındaki payı % 32,8 seviyesindedir.

Geleneksel pazarlarımızdan İngiltere'ye yapılan saraciye ürünleri ihracatı, sözkonusu dönemde, geçen yılın aynı dönemine göre % 225,7 artarak 19,5 milyon dolar olarak kayda alınmıştır. İngiltere'nin saraciye ihracatındaki payı % 15,1 seviyesindedir.

Üçüncü sırada olan Almanya'ya yapılan saraciye ürünleri ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 4 artışla 13,5 milyon dolara yükselmiştir. Almanya'nın saraciye ihracatındaki payı % 10,4 seviyesindedir.

Rusya'ya yapılan saraciye ürünleri ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 78,6 artışla 7,3 milyon dolara yükselmiştir. Rusya'nın saraciye ihracatındaki payı % 5,7'dir.

5- Ayakkabı Ürün Grubu

EN ÇOK AYAKKABI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$ (GTIP 64)				
ÜLKELER	2010 OCAK-TEMMUZ	2011 OCAK-TEMMUZ	PAY %	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	58.590	61.140	22,0	4,4
IRAK	24.395	34.047	12,2	39,6
SUUDİ ARABİSTAN	16.230	16.952	6,1	4,4
ALMANYA	9.733	14.585	5,2	49,9
FRANSA	10.232	8.629	3,1	-15,7
BULGARİSTAN	6.013	8.401	3,0	39,7
HOLLANDA	9.055	8.079	2,9	-10,8
İNGİLTERE	6.764	7.574	2,7	12,0
İTALYA	6.838	7.138	2,6	4,4
ROMANYA	7.787	7.053	2,5	-9,4
TÜRKİYE TOPLAM AYAKKABI İHRACATI	237.542	278.265	100,0	17,1

Ayakkabı ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde % 4,4 artışla 61,1 milyon dolarlık ayakkabı ihracatı yapılmıştır. Rusya'nın ayakkabı ihracatındaki payı % 22 seviyesindedir.

İkinci büyük pazar Irak'a yapılan ayakkabı ihracatı, 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde geçen yıla göre % 39,6 artışla 34 milyon dolara çıkmıştır. Irak'ın ayakkabı ihracatındaki payı % 12,2 seviyesine yükselmiştir.

Suudi Arabistan'a yapılan ayakkabı ihracatı 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 4,4 artışla 17 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Suudi Arabistan'ın ayakkabı ihracatındaki payı % 6,1 seviyesindedir.

Ayakkabı ihracatı açısından 4. büyük pazar konumundaki Almanya'ya yapılan ayakkabı ihracatı 2011 yılı Ocak-Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 49,9 artışla 14,6 milyon dolar olarak kayda alınmıştır. Almanya'nın ayakkabı ihracatındaki payı % 5,2 seviyesindedir.

2011 YILI TEMMUZ AYINDA SEKTÖRLERİMİZ AÇISINDAN ÖNEMLİ EKONOMİK GELİŞMELER

Temmuz ayında sektörlerimizi etkileyen uluslararası olayların başında yine başta Yunanistan kaynaklı olmak üzere AB borç krizi çerçevesinde meydana gelen olumsuz gelişmeler ve ABD'de Başkan Obama ile Cumhuriyetçi Parti ağırlıklı Kongre arasında devam eden bütçe kesintileriyle ilgili anlaşmazlığın yanısıra özellikle ayın 3. haftasından itibaren döviz kurları yaşanan hızlı çıkış ve bu gelişmelerin ihracat sektörlerimize olası etkileri yer almıştır.

ABD Başkanı Obama ile Cumhuriyetçi Parti ağırlıklı Kongre arasında bütçe kesintileriyle ilgili anlaşmazlık uzun süren pazarlıklar sonucu Ağustos ayının başında sona ermiş ve taraflar bütçe kesintileri üzerinde bir uzlaşmaya varmışlardır. Bilindiği gibi, uzlaşmaya sağlanamayıp üst borçlanma tavanı yükseltilmeseydi, ABD borçlarının temerrüde düşerek sadece ülke ekonomisinin değil, küresel ekonomi çapında da yeni bir ekonomik krizi tetiklemesi ihtimali mevcuttu.

Öteyandan, tarafların borçlanma tavanı konusunda uzlaşmaya varmalarına rağmen, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poors ABD'nin kredi notunu bir kademe azaltarak AA+ seviyesine indirmiştir. Böylelikle ülke tarihinde ilk defa bir kredi derecelendirme kuruluşu ABD'nin kredi notunu düşürmüştür. Standard & Poors, kredi notunun indirilmesine gerekçe olarak bütçe açığının azaltılması konusunda kongreden onay alan planın şimdilik sorunu ertelese de, borç krizini çözmekte yeterli olmayacağı gösterilmiştir.

Yunanistan'ın kamu borcunun sürdürülebilirliğine ilişkin endişeler Euro Bölgesi ekonomisi üzerinde baskı oluşturmaya devam etmesine rağmen, Yunanistan parlamentosunun yeni tedbirler içeren beş yıl vadeli bütçe planını onaylaması sonucunda ülkenin AB ve IMF'den sağladığı yardım paketinin €12 milyar tutarındaki beşinci dilimi serbest bırakılarak kriz şimdilik ertelenmiş görünmektedir. Euro Bölgesi devlet ve hükümet başkanlarının Yunanistan'ı kurtarmak için düzenledikleri olağanüstü zirvede 158 milyar Euro'luk yeni paket kararı alınması da ortamı rahatlatarak krizin ertelenmesine katkıda bulunmuştur.

20 Temmuz öncesi Dolar 1,65 TL ve Euro 2,33 TL civarında iken Ağustos ayı başında Dolar 1,75 TL seviyelerini aşarken, Euro 2,50 TL'ler düzeyine yükselmiştir. Döviz kurlarında yükselme ihracatçının lehinedir. Ancak, istikrarlı seyir bir o kadar önem taşımaktadır

İhracat sektörlerimizi yakından ilgilendiren önemli gelişmelerden biri de, son dönemde ülkede işgücü maliyetlerinin artmasının yanısıra artan hammadde ve üretim maliyetlerinden olumsuz etkilendiği belirtilen Çin'in, bütün bu olumsuzluklara rağmen tekstil ve hazır giyim ihracatının 2011 yılının ilk döneminde de hız kaybetmeden devam ediyor oluşudur. Çin'in tekstil ihracatı 2011 yılının Ocak-Nisan döneminde % 34,1 artışla 29,1 milyar dolara

ulaşırken, hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı ise % 22,9 artışla 39,6 milyar doları bulmuştur.

BELLİ BAŞLI PAZAR ÜLKELERDEKİ EKONOMİK GELİŞMELER

Rusya

Deri ve deri ürünleri sektörünün en önemli ihracat pazarı olan Rusya ekonomisinin, 2010 yılı genelinde de % 4 büyüdüğü açıklanmıştır. Bilindiği gibi Rusya, küresel krizin etkisiyle 2009 yılında % 7,8 küçülmüştü.

Rusya Federal İstatistik İdaresi'nin (Rosstat) tahminine göre ise Rusya ekonomisi 2011 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 4,1 büyürken, GSMH'nin Ocak-Mayıs döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yıllık bazda % 3,9 arttığı açıklanmıştır. Ekonomik büyümeye endüstriyel üretim artışının yanı sıra inşaat ve perakende sektöründe yaşanan olumlu gelişmelerin katkı sağladığı belirtilmektedir.

Rus ekonomisinin 2011 yılının tamamında ise % 4,5-5 aralığında büyümesi öngörülmektedir.

Diğer yandan, ortalama reel ücretler Mayıs ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2,6 artarken, perakende satışlar ise aynı dönemde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 5,5 artmıştır.

Ülke genelinde işsizlik oranı ise Nisan ayında % 7,2'ye yükselirken, işsizlik oranının yıl sonuna doğru bir miktar azalması beklenmektedir.

Öte yandan, ihracat sektörlerimizi yakından ilgilendiren diğer bir gelişme ise, Rusya, Kazakistan ve Beyaz Rusya arasında 2010 yılının Temmuz ayında yürürlüğe giren Gümrük Birliği Anlaşması gereğince taraflar arasındaki gümrük, nakliye, sağlık, veteriner ve gıda sağlığı ile ilgili uygulamaların 1 Temmuz 2011 itibariyle tümüyle yürürlükten kaldırılmasıdır.

Özellikle deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli olan Rusya ekonomisinde 2011 yılında, artma eğiliminde olan petrol fiyatlarının da etkisiyle canlılığın devam etmesi beklenirken, Uluslararası Para Fonu (IMF), Rusya'yı gerekli mali ve yapısal reformları yapmadığı için uyararak, petrol ihracatına bağımlı olan Rusya ekonomisinde gerekli reformların gerçekleşmemesi durumunda, petrol fiyatlarında yaşanacak olası bir düşüşten kaynaklanan krizlere karşı savunmasız kalacağını belirtmiştir. IMF, Rus yetkililere özellikle petrol hariç bütçe açıklarını azaltmaları konusunda uyarıda bulunmaktadır.

IMF'nin uyarısı tam da Devlet Başkanı Dimitri Medvedev'in Rusya'nın ekonomik performansına yönelik eleştirilerini artırdığı bir döneme denk

gelmiştir, zira Mart ayında 10 önemli reform serisini başlatan Medvedev, Rusya'daki yatırım ortamının oldukça kötü olduğuna dikkat çekmişti.

İtalya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden ve deri ürünleri ihracat sektörümüzün başlıca pazarlarından İtalya'nın GSYH'si 2011 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1 büyümüş bulunmaktadır.

İtalya'da sanayi üretiminde geçen yılın aynı dönemine göre 2011 yılı Mayıs ayında % 1,8 artış gerçekleşirken, bir önceki aya göre ise % 0,6 azalmıştır.

Ekonominin önemli göstergelerinden olan yeni sanayi ürünleri siparişleri Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 6,5 artarken, bir önceki aya göre ise % 2,6 düşüş göstermiştir.

Ülke genelinde perakende satışlar, Nisan ayında bir önceki aya göre % 0,6 artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre ise % 0,3 artmıştır.

İtalya'da işsizlik oranı Mayıs ayında Nisan ayına göre değişmeyerek % 8,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

İtalya ekonomisinin yakın gelecekteki performansı ile ilgili olarak uzmanlar kötümser bir tablo çizerken, Euro Bölgesi'nde Yunanistan'ın ardından GSYH'sinin yaklaşık % 120'si oranında kamu borç yüküyle en yüksek ikinci ülke olan İtalya'da süren siyasi istikrarsızlığın ekonomik krizi tetikleyebileceği düşünülmektedir.

İtalya'da Bakanlar Kurulu, bütçe dengesini sağlamak için 47 milyar euroluk tasarruf paketini 30 Haziran'da onaylamıştır. Hükümet, 3 yıllık planla bütçe açığının bu yıl GSYH'sinin % 3.9 seviyesine çekmeyi, 2014'te dengeye kavuşturulmasını amaçlamaktadır.

Almanya

İhracat sektörlerimizin en önemli pazarı olan Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi Almanya'nın GSYH'sinin 2011 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 4,8 büyüdüğü açıklanmıştır.

Almanya'da sanayi üretiminde geçen yılın aynı dönemine göre 2011 yılı Mayıs ayında % 7,5 artış gerçekleşirken, bir önceki aya göre ise % 1,2 artmış bulunmaktadır.

Bu arada, yeni sanayi ürünleri siparişleri ise Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 10,3 artarken, bir önceki aya göre ise % 2,4 artış göstermiştir.

Öte yandan, ülke çapında perakende satışlar Mayıs ayında bir önceki aya göre % 2,8 azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre ise % 4,4 düşüş göstermiştir.

Almanya'da işsizlik oranı Mayıs ayında Nisan ayına göre 0,3 puan gerileyerek % 6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Almanya ekonomisi, bu yıl ihracat ve iç talepteki artışın etkisiyle toparlanırken, uzmanlar Alman ekonomisinin krizden sıyrılabilmesini devletin aldığı etkili önlemlerin işe yaramasına ve ekonomiyi çeken en önemli lokomotif olan ihracattaki hızlı toparlanmaya bağlamaktadır.

OECD verilerine göre ülke ekonomisinin 2011 yılında % 3,4 büyümesi beklenmektedir.

İngiltere

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İngiltere'nin GSYH'si 2011 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1,8 büyümüş bulunmaktadır.

Yeni sanayi ürünleri siparişleri Nisan ayında bir önceki aya göre % 0,6 artarken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 2,8 azalmış bulunmaktadır.

İngiltere Perakende Konsorsiyumu (BRC) verilerine göre, İngiltere genelinde perakende satışlar Mart-Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1,3 artış gösterirken, yalnız Mayıs ayında ise % 0,3 azalmıştır. BRC tarafından yapılan açıklamaya göre havaların nispeten serin geçmesi ve yaz mevsiminin gecikmesi giyim, ayakkabı ve ev araç-gereç ve mobilya satışlarını olumsuz etkilemektedir.

Öte yandan, İngiliz ekonomisinin can damarı olan hizmet sektöründe önemli düzeyde gerileme tespit edilmiştir. Son resmi verilere göre, Nisan ayında hizmet sektöründeki üretim son 15 ayın en düşük düzeyinde seyretmiştir. Ulusal İstatistik Bürosu bu gerilemenin nedeni olarak Kraliyet Düğünü ve sıcak hava dalgasını göstermektedir. Nisan ayında hizmet sektöründe üretimi %1,5 gerilemiştir. 2 trilyon 200 milyar dolar civarında bir milli hasılaya sahip olan İngiliz ekonomisinin dörtte üçü hizmet sektöründen oluşmakta olup bu sektördeki gerileme ekonominin geneli için tehdit oluşturmaktadır.

İngiltere geneli sanayi üretiminde, geçen yılın aynı dönemine göre 2011 yılı Nisan ayında % 0,9 düşüş gerçekleşirken, bir önceki aya göre ise % 1,6 azalmıştır.

İngiltere'de işsizlik oranı bu yılın Mart ayında Şubat ayına göre değişmeyerek % 7,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

OECD verilerine göre ülke ekonomisinin 2011 yılında % 1,4 büyümesi beklenmektedir.

Fransa

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden Fransa, 2011 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 2,2 büyümüş bulunmaktadır.

Ekonominin önemli göstergelerinden olan yeni sanayi ürünleri siparişleri Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 7,9 artarken, bir önceki aya göre ise % 1,2 düşüş göstermiştir.

Sanayi üretiminde ise geçen yılın aynı dönemine göre 2011 yılı Mayıs ayında % 4 artış gerçekleşirken, bir önceki aya göre ise % 2 artmıştır.

Ülke genelinde perakende satışlar, Mayıs ayında bir önceki aya göre % 0,7 azalırken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise % 2,8 artış göstermiştir.

Fransa'da işsizlik oranı Mayıs ayında Nisan ayına göre 0,1 puan artarak % 9,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

OECD verilerine göre Fransa ekonomisinin 2011 yılında % 2,2 büyümesi beklenmektedir.

ABD

ABD'de yılın ikinci çeyreğinde açıklanan veriler ekonomideki toparlanmanın ivme kaybettiğine işaret etmektedir. Ülke ekonomisinin beklentilerin altında bir performans sergilemesi küresel ekonomiye ilişkin endişeleri de beraberinde getirmiştir. Öte yandan, gevşek mali politikalar nedeniyle ABD'nin kamu borç stoku yasalarca belirlenen üst sınıra ulaşmıştır. Bu çerçevede, ABD Başkanı Obama ile Cumhuriyetçi Parti ağırlıklı Kongre arasında bütçe kesintileriyle ilgili anlaşmazlık uzun süren pazarlıklar sonucu Ağustos ayının başında sona ermiş ve taraflar bütçe kesintileri üzerinde bir uzlaşmaya varmışlardır. Bilindiği gibi, uzlaşmaya sağlanamayıp üst borçlanma tavanı yükseltildeseydi, ABD borçlarının temerrüde düşerek sadece ülke ekonomisinin değil, küresel ekonomi çapında da yeni bir ekonomik krizi tetiklemesi ihtimali mevcuttu.

Öteyandan, tarafların borçlanma tavanı konusunda uzlaşmaya varmalarına rağmen, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poors ABD'nin kredi notunu bir kademe azaltarak AA+ seviyesine indirdi. Böylelikle ülke tarihinde ilk defa bir kredi derecelendirme kuruluşu ABD'nin kredi notunu düşürmüş oldu. Standard & Poors, kredi notunun indirilmesine gerekçe olarak bütçe açığının azaltılması konusunda kongreden onay alan planın şimdilik sorunu ertelese de, borç krizini çözmekte yeterli olmayacağı gösterildi.

Öte yandan, ABD ekonomisi 2010 yılını % 2,9 büyümeyle kapatırken, 2011 yılı ilk çeyrek döneminde ise % 1,9 büyüme kaydedilmiştir. Yılın ikinci çeyreğinde ise ekonomi % 1,3 büyüyerek durgunluk sinyalleri vermeye başlamıştır. Ekonominin tahminlerin altında büyümesinin, özellikle Japonya'da meydana gelen deprem ve tsunaminin arz zincirini bozmasından etkilendiği belirtiliyor.

Deprem ve tsunaminin, ABD'de özellikle otomobil üretimini ciddi şekilde aksattığı bildirilmektedir.

Ülke genelinde perakende satışlar 2011 yılı Ocak-Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 8 yükselirken, aynı dönemde hazır giyim ve aksesuar ile ayakkabı perakende satışları ise geçen yıla göre % 5,1 artmış bulunmaktadır.

2011 yılı Ocak-Mayıs verilerine göre ABD toplam mal ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre 97,8 milyar dolar artarak 613 milyar dolar olarak gerçekleşirken, toplam mal ithalatı ise 143,5 milyar dolar artışla 918,5 milyar dolara yükselmiştir. Bu verilere göre mal bazında ABD dış ticaret açığı bu dönemde 45,7 milyar dolar artarak 305,5 milyar dolara yükselmiştir.

Öte yandan, ülke ekonomisinin en önemli sorunlarından işsizlik 2011 yılı Haziran ayında, Mayıs ayına göre değişmeyerek % 9,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mart ayında ise işsizlik oranı % 8,8 seviyesindeydi. Uzmanlar mevcut büyüme rakamlarıyla işsizlik oranlarında bir düşüş olmasının çok zor olduğunu belirtmektedirler.

Mayıs ayında ülke genelinde tüketici harcamaları ise Nisan ayına göre değişmeyerek aynı seviyede gerçekleşirken, ortalama hanehalkı gelirleri ise % 0,3 artmış bulunmaktadır.

OECD tahminlerine göre ülke ekonomisinin 2011 yılında % 2,6 büyümesi öngörülmektedir.

İspanya

Avrupa Birliği'nin önemli ekonomilerinden İspanya'nın GSYH'si 2011 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,8 büyümüş bulunmaktadır.

Ülkede yeni sanayi ürünleri siparişleri Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2,1 artarken, bir önceki aya göre ise % 0,2 artmıştır.

Ülke genelinde perakende satışlar Mayıs ayında bir önceki aya göre % 1,6 azalırken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 7,7 azalmış bulunmaktadır.

AB içinde en yüksek işsizlik oranına sahip olan ülkede 2010 yılı sonunda resmi rakamlara göre % 20,2 seviyesinde olan işsizlik oranı Mayıs ayında % 20,9'a yükselmiştir.

Ekonominin önemli göstergelerinden olan sanayi üretimi Mayıs ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 0,4 azalırken, bir önceki aya göre ise % 0,4 artış göstermiştir.

Öte yandan, rekor bütçe açığı sorunuyla karşı karşıya olan İspanya Hükümeti hazırladığı tasarruf paketi ile GSYH'ye oranı % 11,2 olan bütçe açığını 2013 yılına kadar % 3'e çekmeyi hedeflemektedir.

Hollanda

Avrupa Birliği'nin diğer önemli ekonomilerinden Hollanda'nın GSYH'si 2011 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 3,2 büyümüş bulunmaktadır.

Yeni sanayi ürünleri siparişleri Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 4,7 artarken, bir önceki aya göre ise % 2,4 azalmış bulunmaktadır.

Ülke genelinde perakende satışlar 2011 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre % 0,1 azalırken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 0,6 azalmıştır.

Ekonominin önemli göstergelerinden olan sanayi üretimi Mayıs ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2,6 azalırken, bir önceki aya göre ise % 0,6 artmış bulunmaktadır.

AB'de en düşük işsizlik oranına sahip olan ülkede işsizlik oranı Mayıs ayında % 4,2 olarak gerçekleşmiştir.

Irak

Ortadoğu pazarının önemli ülkelerinden Irak ekonomisinin 2010 yılında % 0,8 büyüdüğü kaydedilirken, IMF, Irak ekonomisinin 2011 yılında ise artan petrol fiyatları ve petrol ihracatıyla birlikte çok daha iyi bir performans göstererek % 9,6 büyüyeceğini öngörmektedir.

Ülkede 2010 yılı enflasyonu % 5,1 iken, IMF 2011 yılı tahmini ise % 5 düzeyindedir. Mevcut tahminlere göre reel GSYH'nin önümüzdeki 5 yıl boyunca ortalama % 5,8 büyümesi beklenmektedir.

30 milyona yakın nüfusu ve gelecekte artması beklenen petrol gelirleri sayesinde alım gücünün de artması beklenen Irak'ta başta güvenlik ve işsizlik olmak üzere halen ciddi sorunlar mevcuttur ve ülke nüfusunun % 25'i yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır.

Bunlara rağmen özellikle ayakkabı, halı ve konfeksiyon sektörlerimiz için gittikçe büyüyen pazar haline gelen Irak'ın önemi ihracat sektörlerimiz açısından giderek daha da artmaktadır. Halen, bir çok Türk hazır giyim firması başta Erbil ve Kuzey Irak olmak üzere Irak genelinde mağazalar açmış bulunmaktadır.

Öte yandan, yabancı petrol şirketlerinin Irak'ta petrol üretmeye başlamasıyla birlikte petrol ihracatının artması, buna paralel ülkenin mali durumunun düzelmesi ve büyümenin artarak devam etmesi beklenmektedir. Bu çerçevede, IMF tahminlerine göre Irak ekonomisinin 2011 yılında % 9,6 gibi rekor bir seviyede büyümesi beklenmektedir. Bu çerçevede, yüksek seyreden petrol fiyatlarının da yardımıyla ülkenin petrol gelirlerinin yılın ilk çeyrek döneminde 26,7 milyar doları bulduğu tahmin edilmektedir.

Diğer yandan, 1 Mayıs'tan itibaren Irak'ın yaptığı ithalatlarda SGS ve Bureau Veritas denetim şirketleri vasıtasıyla 100'ün üzerinde tarım ve sanayi ürününde standart sertifikası uygulaması getirilmesi, özellikle küçük miktarlarda ihracat yapan firmalar açısından maliyet baskısı oluşturmaktadır. Sözkonusu denetimin, TIR başına 400 dolarlık yeni ek maliyet getirdiği hesaplanırken, ihracatımıza getireceği engelin önemli artı verdiği bu ülke ticaretini olumsuz etkileyeceği belirtilmektedir.

Kazakistan

Deri ve deri ürünleri açısından önemli pazarlar arasında yer alan Kazakistan ekonomisi büyük oranda petrol ve doğalgaz ihracatına bağımlı olup, ekonomideki performansı petrol fiyatlarına paralel gelişmektedir.

Öte yandan, Kazakistan ekonomisinin 2010 yılında %7 büyüdüğü açıklanırken, sanayi üretiminin ise % 10 arttığı belirtilmektedir.

Ülkede enflasyon oranı ise 2010 yılında % 7,8 olarak açıklanmıştır.

IMF, Kazakistan ekonomisinin 2011 yılında artan petrol fiyatlarına paralel olarak % 5,9 oranında büyüyeceğini tahmin ederken, hükümetin tahminleri ise büyümenin % 6'nın üzerinde gerçekleşeceği şeklindedir.

Öte yandan, Kazakistan Devlet Petrol Kurumu Başkanı tarafından yapılan açıklamaya göre Kazakistan'da 200 milyon ton petrol rezervi olan yeni petrol yatağı bulunmuştur.

Suudi Arabistan

Dünyanın başlıca petrol ihracatçılarından Suudi Arabistan'da, ülkenin GSYH'si yaklaşık 600 milyar dolar olarak hesaplanırken, satın alma paritesine göre kişi başına gelir ise 24 bin dolar seviyesinde bulunmaktadır.

Ülke ekonomisi 2010 yılında % 3,7 büyümüş bulunmaktadır.

Bütçe gelirlerinin % 45'ini, GSYH'nin de % 55'ini, toplam ihracatın ise % 90'ını petrol gelirlerinin oluşturduğu ülkede, son dönemde petrol fiyatlarındaki toparlanma ile birlikte ekonomide olumlu gelişmeler beklenmektedir.

IMF tarafından yapılan projeksiyonlar doğrultusunda Suudi Arabistan'ın 2011 yılında % 7,5 büyüyeceğini öngörse de, genel görüş bu orana ulaşılmasının zor olacağı yönündedir.

Öte yandan, ülke yönetimine kamuoyu tarafından istihdam yaratması ve konut inşası gibi sosyal konularda baskılar yapılmaktadır.

Ukrayna

BDT üyeleri arasında diğer önemli bir ülke olan Ukrayna'da ise, önceki yıllara göre nispeten daha istikrarlı seyreden siyasi ortam, ülkenin ekonomik krizin etkilerinden sıyrılma sürecini de hızlandırmış görünüyor.

Sanayi üretimi, metalürji sektörü, ticaret hacmi ve ulaştırma sektörü kriz sonrası toparlanırken, krizin gölgesinde geçen 2009'daki dibe vuruşun ardından 2010 yılında ekonomi tekrar büyümeye geçti.

Bu çerçevede, Ukrayna ekonomisi IMF verilerine göre 2010 yılını % 4,2 büyümeyle kapatırken, 2011 yılında ise % 4,5 büyüme beklenmektedir. 2010 yılında sanayi üretiminin ise % 11 büyüdüğü açıklanmıştır.

TÜRKİYE DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI

		2010 TEMMUZ 1000 \$	2011 TEMMUZ 1000 \$	DEĞİŞİM %	2010 OCAK - TEMMUZ 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	2011 OCAK - TEMMUZ 1000 \$	TOPLAM DERİ'DE PAY %	DEĞİŞİM %
1	RUSYA FEDERASYONU	32.826	26.964	-17,9	166.505	25,2	155.039	19,0	-6,8
2	İTALYA	11.374	20.191	77,5	61.890	9,4	90.082	11,0	45,6
3	ALMANYA	11.660	17.087	46,5	55.939	8,5	76.311	9,3	36,4
4	FRANSA	10.725	12.459	16,2	42.435	6,4	53.336	6,5	25,7
5	İRAK	4.571	6.488	41,9	25.701	3,9	35.966	4,4	39,9
6	İNGİLTERE	5.866	6.954	19,6	19.693	3,0	35.005	4,3	77,8
7	KAZAKİSTAN	5.667	1.861	-67,2	22.660	3,4	29.349	3,6	29,5
8	HONG KONG	3.173	6.232	96,4	16.261	2,5	27.757	3,4	70,7
9	UKRAYNA	3.447	2.721	-21,1	12.416	1,9	26.159	3,2	110,7
10	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1.963	4.481	128,2	10.938	1,7	23.224	2,8	112,3
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		91.273	105.437	15,5	434.436	65,7	552.227	67,6	27,1
11	İSPANYA	4.679	4.586	-2,0	16.848	2,5	20.369	2,5	20,9
12	SUUDİ ARABİSTAN	3.820	3.700	-3,1	16.513	2,5	17.964	2,2	8,8
13	HOLLANDA	3.712	5.348	44,1	15.014	2,3	15.482	1,9	3,1
14	ABD	2.179	2.301	5,6	9.133	1,4	11.478	1,4	25,7
15	BULGARİSTAN	1.411	1.904	34,9	8.915	1,3	11.008	1,3	23,5
16	ROMANYA	702	989	40,9	11.768	1,8	10.456	1,3	-11,1
17	AVUSTURYA	1.243	2.640	112,3	5.394	0,8	9.743	1,2	80,6
18	BELÇİKA	859	2.092	143,4	7.044	1,1	9.530	1,2	35,3
19	DANİMARKA	1.079	1.500	39,0	6.907	1,0	8.589	1,1	24,4
20	YUNANİSTAN	511	598	17,0	7.423	1,1	6.969	0,9	-6,1
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI		111.469	131.096	17,6	539.396	81,6	673.815	82,5	24,9
21	İSVİÇRE	1.429	1.516	6,0	5.999	0,9	6.966	0,9	16,1
22	AZERBAYCAN	272	290	6,8	4.651	0,7	6.194	0,8	33,2
23	İSRAİL	460	845	83,8	5.094	0,8	5.822	0,7	14,3
24	KIRGIZİSTAN	151	821	442,1	2.712	0,4	5.710	0,7	110,5
25	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	759	984	29,7	4.449	0,7	5.026	0,6	13,0
26	TÜRKMENİSTAN	391	659	68,6	3.461	0,5	4.964	0,6	43,4
27	GÜNEY KORE	468	1.322	182,3	2.748	0,4	4.893	0,6	78,0
28	KKTC	361	285	-20,8	4.507	0,7	4.880	0,6	8,3
29	MISIR	397	1.034	160,3	4.403	0,7	4.560	0,6	3,6
30	POLONYA	386	437	13,2	3.946	0,6	4.197	0,5	6,4
31	BEYAZ RUSYA	1.465	17	-98,9	5.553	0,8	3.525	0,4	-36,5
32	TUNUS	471	1.030	118,9	1.951	0,3	3.383	0,4	73,4
33	GÜRCİSTAN	74	419	466,9	2.853	0,4	3.169	0,4	11,1
34	MACARİSTAN	868	81	-90,7	6.624	1,0	2.977	0,4	-55,1
35	ARNAVUTLUK	420	498	18,5	2.292	0,3	2.975	0,4	29,8
36	ESTONYA	50	244	387,9	1.109	0,2	2.895	0,4	161,1
37	İSVEÇ	403	692	71,8	1.207	0,2	2.884	0,4	138,9
38	UMMAN	356	640	79,9	4.429	0,7	2.822	0,3	-36,3
39	TATARİSTAN	742	1.045	40,8	1.197	0,2	2.621	0,3	118,9
40	SİRBİSTAN	496	431	-13,1	1.949	0,3	2.579	0,3	32,3
41	JAPONYA	885	781	-11,7	2.704	0,4	2.578	0,3	-4,6
42	KOSOVA	372	114	-69,5	3.887	0,6	2.252	0,3	-42,1
43	BOSNA-HERSEK	217	398	83,3	1.943	0,3	2.149	0,3	10,6
44	MAKEDONYA	177	221	25,2	2.321	0,4	2.068	0,3	-10,9
45	EGE SERBEST BÖLGE	191	332	73,9	1.905	0,3	2.050	0,3	7,6
46	ÇEK CUMHURİYETİ	80	391	391,1	1.143	0,2	1.958	0,2	71,4
47	ÖZBEKİSTAN	205	105	-49,1	927	0,1	1.944	0,2	109,6
48	İRAN	105	326	210,9	1.405	0,2	1.933	0,2	37,6
49	KANADA	252	218	-13,5	1.549	0,2	1.867	0,2	20,5
50	LÜBNAN	348	100	-71,4	1.830	0,3	1.865	0,2	1,9
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI		124.721	147.372	18,2	630.145	95,3	777.521	95,2	23,4
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER		4.787	6.754	41,1	30.795	4,7	39.601	4,8	28,6
AB (27) TOPLAMI		56.963	79.637	39,6	280.276	42,4	369.533	45,2	31,8
TOPLAM DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI		129.508	154.126	19,0	660.940	100,0	817.122	100,0	23,6